

Και όποιοι πάρει ο Χάρος...

1. Προχθές αργά το βράδυ, μόλις πριν κατέβω από το πεζοδρόμιο για να διασχίσω πεζή τον δρόμο και να πάω σπίτι, ξαφνιάστηκα από ένα αυτοκίνητο που πέρασε μπροστά μου με ιλιγγιώδη ταχύτητα. Ξαφνιάστηκα όχι επειδή ήμουν αφηρημένος ή απρόσεκτος, αλλά επειδή το όχημα κινείτο σε αντίθετη πορεία στον μονόδρομο. Απ' ό,τι πρόλαβα να δω, μέσα ήταν μια παρέα νέων. Μου φάνηκε ότι γελούσαν. Δεν ξέρω αν με είδαν καν. Ένωσα απελπισία και **οργή**.

2. Εάν είχα φθάσει στην άκρη του δρόμου δευτερόλεπτα νωρίτερα, ίσως να είχα δει από τα αριστερά μου ότι δεν ερχόταν όχημα, και να είχα βρεθεί στην πορεία αυτού που ερχόταν από δεξιά. Επίσης, εάν κάποιο αυτοκίνητο είχε στρίψει δεξιά από το στενό στο οποίο είχα σταθμεύσει – **αν είχε στρίψει κανονικά, δηλαδή**– θα είχε συγκρουστεί μετωπικά με το αμάξι της νεαρής παρέας. Με την ταχύτητα που είχε αναπτύξει, ο παραβάτης οδηγός δεν θα προλάβαινε να σταματήσει. Ο δρόμος, παρότι στενός, είναι σχετικά μεγάλης κυκλοφορίας. Γι' αυτό είναι μονόδρομος. Εκείνη την ώρα συνήθως δεν κυκλοφορούν παιδιά ή ηλικιωμένοι, αλλά τέτοιες παραβατικές συμπεριφορές είναι επικίνδυνες οποιαδήποτε στιγμή του εικοσιτετραώρου.

3. Μου φαίνεται ότι κάθε χρόνο εξοικειωνόμαστε με ολοένα πιο ακραίες συμπεριφορές. Εδώ και χρόνια ανεχόμαστε μοτοσικλέτες σε πεζοδρόμια, σε πεζοδρομους και στο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας. Τα τελευταία δύο-τρία χρόνια, η **τήρηση** κανόνων και σημάτων μοιάζει να είναι πλέον προαιρετική για οδηγούς μηχανών. Τώρα η ασθένεια της οδικής αναρχίας και ανυπακοής μεταπήδησε και σε οδηγούς αυτοκινήτων. Τα στοιχεία της Τροχαίας δεν είναι ιδιαίτερος διαφωτιστικά, επειδή ως μία από τις κύριες αιτίες θανατηφόρων τροχαίων, η **«κίνηση στο αντίθετο ρεύμα»**, που στοίχισε τη ζωή 63 ατόμων από τους 789 που σκοτώθηκαν στην Ελλάδα το 2015, αφορά δρόμους διπλής κατεύθυνσης, ενώ η **«αντίθετη κίνηση σε μονόδρομο»** χάνεται στην κατηγορία **«Λοιπές παραβάσεις»**. Εμπειρικά, όμως, όλοι παρατηρούμε αύξηση στην παραβατικότητα στους δρόμους – και στα πεζοδρόμια.

4. Δύσκολα θα αποδειχθεί κάτι με στοιχεία. Σήμερα κυκλοφορούν λιγότερα οχήματα απ' ό,τι πριν από την κρίση, οπότε είναι φυσικό ο αριθμός θανάτων σε τροχαία να είναι μικρότερος από ό,τι, π.χ., το 2007, όταν 1.449 σκοτώθηκαν στους ελληνικούς δρόμους. Ίσως και η αστυνόμευση μπορεί να είναι πιο χαλαρή σήμερα από πριν, οπότε να μην μπορούμε να καταγράψουμε αύξηση ή μη της παραβατικότητας και τις **πιθανές** αιτίες της. Αυτό που βλέπουμε, όμως, είναι ότι πέρα από τις αντικειμενικές δυσκολίες –όπως ελλιπής σηματοδότηση, επικίνδυνο οδόστρωμα κ.ά.– οι κίνδυνοι στους δρόμους **πηγάζουν** σε μεγάλο βαθμό από την έλλειψη παιδείας και από την απουσία ατομικής πειθαρχίας των οδηγών (**αλλά και ποδηλάτων και πεζών**).

5. Η αδυναμία τόσο πολλών να υπακούσουν σε κανόνες που θεσπίστηκαν για την προστασία όλων δείχνει αδιαφορία για τη ζωή (του ιδίου και άλλων), κυνισμό, επιθετικότητα, ακραία αντικοινωνική αντίληψη και μια ίσως δικαιολογημένη αίσθηση ατιμωρησίας (**εκτός, βεβαίως, για την «κακιά ώρα»**). **Αυτές τις συμπεριφορές – που ευθύνονται για τόσα άλλα δεινά – δεν μας τις επέβαλε καμία ξένη κατοχή, κανένας δανειστής, κανένα μνημόνιο.**

Νίκος Κωνσταντάρας, εφημ. ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 10/2/2017

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε σε 70-90 λέξεις.

[μονάδες 25]

B1. Να σχολιάσετε σε 60-80 λέξεις την πιο κάτω περίοδο του κειμένου:

«**Αυτές τις συμπεριφορές... κανένα μνημόνιο**» (5^η παράγραφος)

[μονάδες 10]

B2. Σε ποιο γραμματειακό είδος ανήκει το κείμενο που σας δόθηκε;

Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας δίνοντας τρία (3) χαρακτηριστικά γνωρίσματά του.

[μονάδες 6]

B3. Να σχολιάσετε:

α) Τη χρήση της διπλής παύλας στη 2^η παράγραφο: (–**αν είχε στρίψει κανονικά, δηλαδή**–).

β) Τη χρήση των εισαγωγικών στην 3^η παράγραφο: («**κίνηση στο αντίθετο ρεύμα**» , «**αντίθετη κίνηση σε μονόδρομο**» και «**Λοιπές παραβάσεις**»).

γ) Τη χρήση της παρένθεσης στην 4^η παράγραφο: (αλλά και **ποδηλάτων και πεζών**).

δ) Τη χρήση της παρένθεσης και των εισαγωγικών στη 5^η παράγραφο: (**εκτός, βεβαίως, για την «κακιά ώρα**»).

[μονάδες 8]

B4. Να γράψετε ένα **συνώνυμο** για κάθε μία από τις πιο κάτω λέξεις του κειμένου: **Οργή, τήρηση, στοίχισε, πιθανές, πηγάζουν.**

[μονάδες 5]

Β5. Να γράψετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις πιο κάτω λέξεις του κειμένου: **Απρόσεκτος, απελπισία, βρεθεί, κύριες, πειθαρχία, επιθετικότητα.**

[μονάδες 6]

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ:

Είναι γεγονός πως η Ελλάδα κατέχει θλιβερή πρωτιά στα τροχαία ατυχήματα. Για την ευαισθητοποίηση των νέων-κυρίως-οδηγών, ο Δήμος της πόλης σας διοργανώνει σχετική ,με το θέμα αυτό, ημερίδα. Εσείς ως εκπρόσωπος του σχολείου σας, καλείσθε να εκφωνήσετε μια ομιλία (500-600 λέξεων) αναφερόμενοι στους λόγους για τους οποίους οι οδηγοί δεν συμμορφώνονται στους κανόνες οδικής συμπεριφοράς, καθώς και στα μέτρα πρόληψης που καλείται να πάρει η Πολιτεία, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν τα τροχαία ατυχήματα.

[μονάδες 40]

[Επιμέλεια κριτηρίου: Δρ.Πολύβιος Ν. Πρόδρομος, φιλόλογος]